

Satsa mer pengar på gröna innovationer

PUBLICERAD 2014-08-12, sidan 2.

Innovationer krävs för att möta det ökande behovet av livsmedel men Sverige satsar alldeles för lite på detta, skriver Per Frankelius, Linköpings universitet.

Per Frankelius, Linköpings universitet.

I Sverige har gastronomiska upplevelser blivit vardagsmat, inte minst tack vare regeringens satsning Matlandet. Det är bra. Men Sverige borde lyfta blicken.

Som följd av att fler länder tagit sig ut ur fattigdom förutspås 70 procents ökning av efterfrågan på mat inom 30 år. Men största delen av all odlingsbar mark har tagits i bruk. Dessutom exproprieras åkermark.

Samtidigt med ökat matbehov ökar behovet av fossilfri energi. Vidare vill vi värna biologisk mångfald, kulturmiljöer, djurhälsa och arbetsmiljön för de yrkesverksamma. Hur ska vi få ihop ekvationen?

Lösningen stavas innovation. Men i dag låter vi inte uppfinningar och andra principiellt nya idéer få utlopp. Ett exempel: Företaget Johsjö har utvecklat en lösning för att kyla mjölk direkt från en mjölkrobot. Därmed behöver inte mjölken transporteras varm till kyltankar och värma upp redan kyld mjölk. Men konceptet väntar ännu på genomslag.

Samma företag har också utvecklat en unik biogasreaktor ihop med Energiutvecklarna Norden som skulle vara perfekt för lantbrukare. Men uppfinningen står i en container och väntar på innovationskapital. Nyligen deltog företaget i utvecklingen av en etanoltraktor. Traktorns framtid står och faller med om Lantmännen Agroetanol kommer få politisk medvind framöver.

Ett annat exempel är SMHI:s specialprognoser för lantbruket. Flera av deras koncept väntar fortfarande på kommersialisering. Det kan jämföras med USA. Där fick the Climate Corporation i San Francisco in riskkapital så att deras vädertjänster för lantbruket kunde kommersialiseras med buller och bång. Företaget såldes nyligen till Monsanto för 930 miljoner dollar.

Sveriges satsar för lite på grön innovation. Till att börja med är anslagen till JTI, SLU, Stiftelsen Lantbruksforskning, SIK och andra för lågt i ljuset av lantbrukets betydelse.

Teknisk och naturvetenskaplig forskning är nödvändigt men inte tillräcklig. Innovation handlar lika mycket om affärer och marknadsföring. Det inser också Rolf Annerbeg som lämnade sitt delbetänkande om jordbrukets konkurrenskraft i juli nu i år.

Svenska staten borde investera minst fem miljarder kronor mer per år på innovation inom lantbruket, för att bidra till den agrara revolution som måste till för att möta behovet av livsmedel.

På köpet kunde vi få nya tillväxtföretag. Flera svenska draglok har tappat farten eller, som i Volvos fall, sålts till Kina. Nya behövs och sådana kan mycket väl komma ur den gröna näringen.

Plattformer som Vreta Kluster eller SLU Holding är strategiska. I minnet bör vi också ha att stora innovationer ofta börjar med enskilda användare som känner sitt behov och har förmåga att arbeta konkret med problemlösning. Så började till exempel Väderstad-Verken. För framtiden är det viktigt att rikta innovationsresurserna åt rätt håll.

Per Frankelius, Linköpings universitet, Grönovation